

תפ"ח (מרכז) 46590-06-18 - מדינת ישראל נ' עבדל קאדר עיסא

תפ"ח (מרכז) 46590-06-18 - מדינת ישראל נ' עבדל קאדר עיסא מחוזי מרכז

תפ"ח (מרכז) 46590-06-18

מדינת ישראל

נגד

עבדל קאדר עיסא (עציר)

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

[02.01.2022]

לפני כבוד השופטת - נשיאה רות לורך, שופטת דבורה עטר, שופט עמי קובו

ב"כ הנאשם עו"ד משה מרז

גזר דין

1. כתב האישום המקורי שהוגש נגד הנאשם ייחס לו עבירת רצח בכוונה תחילה, לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"), כנוסחו טרם תיקון 137 לחוק בנוגע לרפורמה בעבירות המתה (להלן: "הרפורמה"), לצד עבירות של נשיאת נשק וקשירת קשר לפשע.
2. ביום 18.01.21 הודה הנאשם בעובדות כתב האישום מתוקן, אשר גובש במסגרת הסדר דיוני שנערך בין הצדדים, והורשע על פי הודאתו בביצוע עבירת רצח (בכוונה) לפי סעיף 300(א) לחוק כנוסחו לאחר הרפורמה (להלן: "עבירת הרצח הבסיסית") וכן בעבירה של נשיאת נשק לפי סעיף 144(ב) רישא לחוק.
3. הסדר הטיעון לא כלל הסכמות לעניין העונש, למעט ברכיב הפיצוי שהוסכם כי סך 150,000 ₪ יופקד על ידי הנאשם לאשת המנוח, עוד בטרם שמיעת הטיעונים לעונש.
4. הנאשם הוא אחיהם של נאשמים 2 ו-3, וקרוב משפחתו של נאשם 4. הנאשם הינו קטוע רגל, ומסתייע בקביים לצרכי הליכה.
5. עובר לאירוע נושא כתב האישום, התגלע סכסוך בין הנאשם לבין רביע פריג' (להלן: "המנוח"). ביום 16.03.18 לפנות בוקר, או בסמוך לכך, נפגשו הנאשם והמנוח בסמוך למועדון "הפטרה" בתל אביב, והתעמתו זה עם זה. בגין העימות חש הנאשם מושפל ומאויים וחש מהמנוח (להלן: "העימות עם המנוח").
6. על רקע סכסוך קודם בין הנאשם לבין אחרים שזהותם אינה ידועה למאשימה נשא הנאשם על גופו אקדח בקוטר 9 מ"מ, ובו מחסנית המכילה כדורים תואמים, המוסתר תחת מעיל שחור (להלן: "האקדח" ולהלן: "הסכסוך הקודם").
7. ביום 17.03.18 בשעה 12:45 לערך, נפגשו הנאשם ונאשמים 2-3 בבית הוריהם בכפר קאסם. החל מהשעה 12:51, יצאו נאשמים 2 ו-3 מהבית, בזה אחר זה, צעדו לכיוון רח' סולטני ונעצרו מול בית מס' 72 (להלן: "המקום"). בשעה 12:57 או בסמוך לכך, יצא הנאשם, רגלית, אל עבר המקום, כשהוא חבוש כובע מצחייה ונושא עמו את האקדח, שלא כדין, וחבר לנאשמים 2 ו-3. בשעה 13:03 או בסמוך לכך הגיע נאשם 4, רגלית, למקום שם חבר לנאשמים האחרים. באותה העת, נסע המנוח ברכב מסוג יונדאי, בו נהג חברו. החבר שינה את מסלול נסיעת הרכב ובאופן בלתי מתוכנן הגיע בנסיעה למקום.

8. בשעה 13:07 או בסמוך לכך, עת הבחין הנאשם ברכב היונדאי בו נסע המנוח, ועל רקע תחושותיו שנבעו מהעימות עם המנוח, דרך הנאשם את האקדח, רץ לעבר הרכב כשהאקדח שלוף בידו, כיוון אותו לעבר החלק הימני של הרכב וירה מספר יריות מטווח קצר לעבר המנוח. הרכב המשיך בנסיעה והנאשם המשיך בירי לעבר צידו הימני של הרכב, בכוונה לגרום למותו של המנוח.
9. בתגובה לירי נמלטו המנוח וחברו מהמקום ברכב, כאשר המנוח פצוע באופן אנוש כתוצאה מהירי, בחלקי גופו השונים: בגו, בבית החזה, בריאות, בלב, בירך הימנית, בשוק הימנית ובגף הימני התחתון. החבר הבהיל את המנוח למרכז הרפואי בכפר קאסם, משם הובהל באמבולנס לבית החולים "בילינסון", שם נקבע מותו כתוצאה מהירי, תוך זמן קצר. תמצית תסקיר נפגע עבירה
10. תסקיר נפגע עבירה הוגש בעניינן של אשת המנוח ואחותו, אשר לבקשת שירות המבחן הוטל עליו חיסיון ורק תמצית ממנו הועברה לעיון הנאשם, על מנת להימנע מחשיפת מידע רגיש אשר יחמיר את מצבן של נפגעות העבירה.
11. התסקיר כלל התייחסות למכלול הנזקים שנגרמו לנפגעות העבירה כתוצאה ממות המנוח בכל תחומי חייהן, לרבות נזקים נפשיים, רגשיים, משפחתיים, תפקודיים וכלכליים.
- לאור תמונת הנזק הקשה המליץ שירות המבחן להשית על הנאשם גם פיצוי משמעותי לבני המשפחה, כהכרה בפגיעה האנושה שגרם למנוח ובהשלכות הקשות על חייהן של נפגעות העבירה.
- ראיות ההגנה לעונש הפסיכיאטר ד"ר סבר יהונתן
12. ד"ר סבר מונה כמומחה מטעם בית משפט מחוזי חיפה (ת"א 766/98) בעניין קביעת נכותו של הנאשם, עקב פציעתו בתאונת דרכים שהובילה לקטיעת רגלו בעת היותו כבן 10. במסגרת זו ערך בפברואר 2000, כשנתיים לאחר התאונה, חוות דעת פסיכיאטרית על אודות הנאשם, אשר הוגשה גם בהליך שלפנינו (ע/1).
- בחוות הדעת צוין כי מאז התאונה חל שינוי ברור במצבו של הנאשם, הוא סובל מדיכאון מג'ורי, מדימוי עצמי נמוך ותחושת דחייה חברתית, ופיתח תסמונת פוסט טראומטית קשה וכתונית, אשר באה לידי ביטוי בסיטי לילה, שחזור של הטראומה, הימנעות ממקום התאונה ובהלה מצפירות אמבולנס ובליםות פתע של רכבים. לאור האמור נקבע כי נכותו קבועה וצמיתה, והיא הוערכה בשיעור של 50%.
13. בשל חלוף הזמן התיק בבית המשפט המחוזי בוער (אישור על ביעורו- ע/2) ואולם מערעור שהוגש לבית המשפט העליון בע"א 9232/02 מנורה נ' עיסא עבד אלקאדר (28.04.2004) (ע/3) עולה כי בית המשפט המחוזי דחה את קביעתו של ד"ר סבר לפיה נכותו הצמיתה של הנאשם בתחום הפסיכיאטרי היא בשיעור של 50%, שכן נקבע כי הוטעה על ידי אחותו של הנאשם. חלף זאת, העמיד בית המשפט המחוזי את שיעור נכותו בתחום זה על 30%, וזאת בשל "סימנים קליניים ברורים המגבילים באופן ניכר את ההתאמה הסוציאלית ואת כושר העבודה". בית המשפט העליון לא התערב בפסק הדין.

14. בעדותו לפנינו אישר ד"ר סבר כי לא בדק את הנאשם מאז שנת 2000, ואף לא פגש בו מאז. העד עמד על האמור בחוות הדעת כי הנאשם סובל מנכות צמיתה וציין כי בנסיבות אלה עשויה התסמונת הפוסט טראומתית להימשך כל החיים. בהתייחסו לקביעת בית המשפט המחוזי כי נכותו עומדת על 30%, ולא 50% כפי שהומלץ על ידו, שלל כי הוטעה על ידי אחותו של הנאשם.
- עו"ס מראם עאזם-נאשף
15. העדה ערכה חוות דעת פסיכו-סוציולוגית-קרימינולוגית בעניינו של הנאשם, מיום 16.06.21 (ע/4). בחוות הדעת עמדה העדה על קשייו החברתיים, הלימודיים והתעסוקתיים של הנאשם לאורך השנים, על רקע קטיעת רגלו בגיל 10. כן צוין כי לנאשם עבר פלילי הכולל 3 הרשעות קודמות בגין עבירות רכוש, נשק ואלימות שבוצעו בשנים 2009-2015, וכן הרשעה בעבירת תעבורה.
16. הנאשם ציין בפני העדה כי בשנת 2006 החליט להשקיע סכום כסף נכבד מכספי הפיצויים שקיבל עקב פציעתו, במגרש לסחר ברכבים בכפר קאסם, תמורת הבטחה לקבלת אחוזים מהרווחים, אשר מעולם לא מומשה. בעל המגרש הסתבך ב"סכסוך דמים" ובהמשך הוא ושני בניו נרצחו. הנאשם עצמו נקלע על לא עוול בכפו לסכסוך האמור, הפך ליעד לחיסול ואף בוצעו מספר ניסיונות לפגוע בו, כשבאחד מהם אף נפצע ונזקק לטיפול רפואי. באשר לאירוע הנוכחי, תיאר הנאשם כי משהבחין ברכב בו נסע המנוח חש מאוים מפניו, נכנס ללחץ שהתעצם על רקע פגיעתו הנפשית והפיזית, ואז ביצע את המעשה שיוחס לו.
17. מחוות הדעת עולה כי הנאשם מודה בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום המתוקן, נוטל אחריות מלאה ומביע צער וחרטה כנים. הוא גילה תובנות ביחס לדינמיקה שהביאה אותו לבצען, והתמונה העולה היא כי ביצע את העבירות על רקע תחושת מאוימות ממשית שחש בסמוך ובעת ביצוע העבירות. הנאשם מגלה מוטיבציה להשתלב בתכנית טיפולית-שיקומית במסגרת שב"ס. הערכת העו"ס היא כי ככל שיקבל מענה טיפולי הולם, קיימת פרוגנוזה שיקומית חיובית בעניינו.
18. העדה עמדה בעדותה על הקשיים הרבים שחווה הנאשם בבית הסוהר, על רקע נכותו הפיזית המקשה על סיפוק צרכיו היומיומיים. האמור הוביל למצוקה נפשית ובדידות, והציף בקרבו את תחושות הדחייה והדימוי העצמי הנמוך מהם סבל לאורך חייו. בנוסף סובל הנאשם מכאבים כרוניים בשל מחסור בציד אורתופדי ובתרופות, שהיו זמינים עבורו טרם המעצר.
19. עו"ס עאזם הטעימה כי קיימים גורמי סיכוי לשיקומו של הנאשם, הכוללים נטילת אחריות מלאה על חומרת העבירות, הכרה בצורך בטיפול, והיותו בעל משפחה תומכת. מנגד קיימים גורמי סיכון הטמונים בעצם חומרת העבירה ותוצאתה הקשה. לדבריה הנאשם החל לקבל טיפול פסיכולוגי ופסיכיאטרי בילדותו, אך ככל הנראה בשל תופעות לוואי שנגרמו לו כתוצאה מהתרופות שנטל הפסיק את הטיפול. באותה העת משפחתו כשלה מלספק לו את המענה הטיפולי הראוי.

20. העדה אישרה כי לא צפתה בסרטון המתעד את האירוע ולדבריה מאחר ומבחינה קרימינולוגית שימת הדגש היא על המניע שהביא את הנאשם לעשות את המעשה, ועל פוטנציאל השיקום שלו, ולא על חומרת האירוע והראיות. צפייה בקלטות עשויה היתה לפגוע באובייקטיביות וביכולת לגלות אמפתיה כלפי הנאשם.
21. עוד עמדה העדה על הקשר בין נכותו הצמיתה של הנאשם לבין ביצוע העבירה בה הורשע, מבחינת יכולתו לנהוג באיפוק ולהפעיל שיקול דעת, והקלות היתירה בה יוצא משליטה נוכח דריכות היתר ממנה סובל. בהתייחסותה לסכסוך הקודם אישרה העדה כי הנאשם לא קשר במפורש את המנוח לסכסוך זה, אלא הבינה זאת "בין השורות".
22. העדה שללה כי ניזונה רק מדברי הנאשם, אלא הסתמכה על נתונים אובייקטיביים ובין היתר על רישומו הפלילי. כשנשאלה מדוע התעלמה מהמידע שמסרה לה אשתו באשר לתלונה שהגישה נגד הנאשם ואשר בגינה הוגש נגדו כתב אישום בשנת 2011, השיבה כי לא מצאה קשר בין העבירות למעט העובדה שמדובר במי שמתקשה לשלוט בכעסיו. כן ציינה שלא ידעה כי תלונתה של אשתו הגיעה לפתחו של בית משפט, וסברה כי מאחר ומדובר באירוע חד פעמי ולא בעבירה רציוניסטית, ניתן היה להסתפק בציון העובדה כי היחסים בין בני הזוג ידעו עליות ומורדות.
23. לדברי העדה למיטב זיכרונה, הנאשם טען בפניה שאינו עושה שימוש באלכוהול או בחומרים פסיכו אקטיביים. באשר לטענה כי הנאשם ביצע בעברו עבירות בעת היותו בגילופין ציינה כי מידע זה אינו עולה מהרישום הפלילי שלו ולא עיינה ברישום התעבורתי שנטען כי כולל נהיגה תחת השפעת סמים ואלכוהול, בשנת 2012.
- הפסיכולוג ד"ר חסן עאמר
24. הפסיכולוג, ד"ר עאמר, טיפל בנאשם כ-3 שנים לאחר התאונה שעבר בגיל 10 וביום 28.6.21 ערך חוות דעת בעקבות שיחות שקיים עם הנאשם כיום (ע/5). בחוות הדעת צוין כי הנאשם מגלה תובנות לגבי הנסיבות שהובילו אותו לביצוע העבירה וחש תחושות אשמה, צער וחרטה על מעשיו. הנאשם ציין בפניו כי בתקופה שקדמה לביצוע העבירה עבר שני ניסיונות התנקשות בחייו, שהובילו לתחושות של לחץ וחרדה. כן סיפר על העימות עם המנוח שהתרחש יומיים לפני האירוע, בעקבותיו חש מאוים, מושפל, וחשש לחייו. צוין כי ההפרעות הנפשיות מהן סובל הנאשם עד היום, קרי: הפרעת דחק פוסט-טראומטית ודיכאון מג'ורי, אכן באות לידי ביטוי בחרדות קשות ותחושות פאניקה, ויש לראות את התנהלותו ביום האירוע על רקע האמור. צוין כי קיימת היתכנות חיובית לשיקום הנאשם, לאור המוטיבציה והתובנה שמגלה לצורך בטיפול, אשר לו הוא אכן זקוק.
25. בחקירתו הנגדית ציין העד כי לא קיבל מידע אובייקטיבי על הנאשם משב"ס, לרבות טיפולים שעבר, ואף אינו זקוק לכך שכן מכיר את הנאשם ואת אישיותו מגיל צעיר ומפאת מגוריהם באותו הכפר. כן פגש אותו פעם אחת לאחרונה לצורך עריכת חוות הדעת, שלא כגורם טיפולי. לדבריו לא ניזון רק מדבריו של הנאשם, אלא ערך לו מבחני אישיות - מבחן בינדר, מבחן ציורים וגם ריאיון, על מנת לבחון האם קיים הבדל בין העבר לבין היום, אך לא ציין זאת בחוות הדעת.
26. באשר לקביעתו כי הנאשם סובל מדיכאון מג'ורי, ציין העד כי למד על כך מדברי הנאשם. לדבריו, הגם שדיכאון ופוסט טראומה הם בני טיפול וייתכנו עליות ומורדות, תופעות אלה יישארו בתת המודע במשך שנים, שכן ישנו שחזור של הטראומה כמעט מידי יום.
27. העד ציין כי לא מצא חשיבות לעיין בכתב האישום או לצפות בסרטון המתעד את האירוע אלא הסתפק בדברי הנאשם עצמו.

טיעוני המאשימה לעונש

28. ב"כ המאשימה, עו"ד עינת בניטה, עתרה להשית על הנאשם מאסר עולם. בטיעוניה התייחסה לרפורמה שנעשתה בעבירות ההמתה וציינה כי הגם שבעבירת הרצח ה"בסיסית" בה הורשע הנאשם העונש הנקוב בצידה הוא מאסר עולם לתקופה בלתי קצובה, או מאסר לתקופה מירבית של 30 שנה, נקודת המוצא צריכה להיות דווקא הטלת העונש המירבי, קרי מאסר עולם בלתי קצוב. זאת נוכח חומרתה היתירה של עבירת הרצח ולאור עליונותו של ערך קדושת החיים. ככל שגזירת העונש המירבי תיעשה רק במקרים נדירים או יוצאי דופן, כיתר העבירות בחוק העונשין, עונש מאסר עולם בעבירות הרצח יהפוך לאות מתה. בעניינו של הנאשם לא מתקיימות אותן נסיבות חריגות ומיוחדות שיצדיקו חריגה מנקודת המוצא שהיא השתת מאסר עולם.

באשר לשיקול הדעת הנתון לבתי המשפט שלא להשית עונש של מאסר עולם, נטען כי האפשרות נועדה מלכתחילה לעבירות רצח שנעשו ביסוד נפשי של אדישות, הנכלל אף הוא בגדרה של העבירה, להבדיל מעבירות שבוצעו בכוונה, קרי- מתוך רצון להמית. כן נטען בהתבסס על הצעת החוק וועדת קרמניצר, כי אי הטלת מאסר עולם יתאפשר רק במקרים בהם מתקיימות נסיבות מקלות הקשורות בביצוע העבירה, הגורעות באופן ממשי מחומרתו של האירוע ומאשמו של הנאשם.

29. ב"כ המאשימה טענה כי בעבירות הרצח "הבסיסי", בשונה מעבירות אחרות, אין מקום לקבוע מתחם עונש הולם. לטעמה אם יקבע מתחם שהרף העליון יהיה מאסר עולם ואילו הרף התחתון יהיה מאסר לתקופה קצובה כזו או אחרת, רק לעיתים נדירות יוטל מאסר עולם על נאשם בעבירות אלה. וזאת רק כאשר הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, יצדיקו זאת, כגון, כשהנאשם בעל עבר פלילי מכביד ביותר ורלוונטי. ברי כי מדובר במקרה נדיר ביותר, וככלל לא יינתן ביטוי הולם לחומרת המעשה.

על כן, הוצע כי במקרים החמורים של עבירת הרצח הבסיסי, נקודת המוצא תהא עונש מאסר עולם, ונסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, לרבות חרטה ונטילת אחריות, ייבחנו במסגרת בקשה לקציבת העונש בפני נשיא המדינה או במסגרת שיקולי ועדת השחרורים.

ב"כ המאשימה הפנתה למספר פסקי דין, תוך שצוין כי אמנם בתי המשפט המחוזיים קבעו, בניגוד לעמדתה, מתחמי עונש הולמים בעבירות אלה, ולא גזרו מאסר עולם, ואולם טרם נשמע קולו של בית המשפט העליון בסוגיה וקיימים ערעורים התלויים ועומדים.

30. באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, עמדה ב"כ המאשימה על הפגיעה הקשה בערך קדושת החיים ושלמות הגוף שנגרמו על ידי מעשי הנאשם. נטען כי מדובר במקרה קשה של ירי בכוונה להמית את המנוח, שבוצע באופן ברוטלי ואכזרי, ללא עכבות, על רקע סכסוך סתמי, באופן המבטא אשם בדרגה גבוהה מאוד. עוד נטען כי הירי בוצע במרחב הציבורי, בצהריי היום, ללא מורא מהחוק, ובאופן המערער את בטחון הציבור.

31. נסיבה מחמירה נוספת טמונה בעצם העובדה שהעבירה בוצעה תוך שימוש בנשק, שהחזקתו מהווה עבירה חמורה כשלעצמה, ובעניינו התממש הסיכון מעצם ההחזקה. הנשק בו עשה הנאשם שימוש לא נתפס, ולא מן הנמנע כי אותו כלי נשק ממשיך ומערער את בטחון הציבור. הודגש כי על אף האמור בסעיף 7 לכתב האישום, לפיו הנאשם נשא את הנשק על רקע סכסוך קודם, אין בכך כדי להניח לטובתו כי נשא את הנשק לצורך הגנתי, ואין לראות בסיבת הנשיאה משום נסיבה מקלה. יש לשים את כובד המשקל על זמירותו לנאשם והשימוש ההתקפי שעשה בו, וביתר שאת לאור התממשות התוצאה הקטלנית. כעולה מפסיקה (ע"פ 4406/09) הקושי הטמון בנשיאת הנשק היא בזמירותו ובעידוד שבשימוש בו, והדברים אף עלו בעדותה של עו"ס עאזם בעניינו של הנאשם.
32. צוין כי הסדר הטיעון בתיק דנן הוא תוצר של הליך גישור, במסגרתו תוקנה הוראת החיקוק מאחר שהמאשימה סברה כי קיים קושי ראיתי בהוכחת הנסיבה המחמירה של תכנון מוקדם, אחרת היתה עומדת על הרשעתו בעבירת רצח בנסיבות מחמירות, אך אין מקום ליתן לנאשם "הנחה" נוספת בגין כך. בצד האמור הודגש כי הנאשם יצא מביתו כשהוא מצויד באקדח, ומוכן לעשות בו שימוש, ואין בעובדה שהחלטה להמית התגבשה באופן ספונטני ובלהט הרגע כדי להמעיט מהחומרה וממידת המסוכנות, שעה שהרצח בוצע ללא סיבה מוצדקת וכשבפני הנאשם עמדו אפשרויות אחרות שאינן פוגעניות. כן צוין שאין בהסכמת המאשימה בגישור לכך שעונש המאסר שיושג בגין העבירה ההתנהגותית של נשיאת הנשק יהיה בחופף לעונש מאסר עולם שיוטל בגין עבירת הרצח, כדי להפחית מחומרת עבירת נשיאת הנשק. כן צוינה לחומרה העובדה שהירי בוצע לעבר רכב נוסע, בסביבת בתי מגורים ומסחר, הומת אדם ואך בנס לא נגרם נזק גדול יותר.
33. עוד עמדה המאשימה על הנזק החמור שנגרם למשפחתו של המנוח כתוצאה מהפגיעה בו, כעולה מהתסקיר.
34. באשר לסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה, ביקשה המאשימה להדגיש שהמפורט בסעיף 3 לכתב האישום כי הנאשם חש "מושפל", מאוים וחש מהמנוח" על רקע העימות עם המנוח, מהווה חשש סובייקטיבי גרידא שלא תאם את המצב לאשורו. בפועל הנאשם לא היה בסכנת חיים, שכן המנוח נסע ברכב ואילו הנאשם הוא שחתר למגע בכך שרץ לעברו עם אקדח שלוף וירה בו מטווח קצר, חרף אפשרויות פעולה אחרות שאינן פוגעניות, שעמדו בפניו.
35. ב"כ המאשימה הדגישה בטיעוניה כי אין מקום להקל בעונשו של מי שבחר להמית את המנוח בשל תחושת ההשפלה שחש, לאור הפגיעה בכבודו. ההיפך הוא הנכון - רגש של פגיעה בכבוד הוא רגש שיש לגנותו בהיותו מניע למעשי אלימות, ולמרבה הצער מקרי רצח רבים תחילתם בפגיעה בכבוד. הוטעם כי הנאשם חש מושפל ביתר קלות, אף במקומות שאינם מותאמים לסיטואציה, וזאת מתוך רגשי נחיתות או העדר בטחון עצמי. בהקשר זה הפנתה לדברי עו"ס עאזם מהם עולה כי הנאשם חש מושפל כתוצאה ממבטיהם של האסירים האחרים בשל נכותו.

עוד צוין כי אין מקום להתחשב לקולא בפוסט טראומה ממנה סובל הנאשם שהינה תולדה של תאונת דרכים שהתרחשה 18 שנים לפני אירוע הרצח, במהלכן כשל מלטפל בעצמו או ללמוד טכניקות לשליטה בכעסים וחרף האמור אף אוחז בנשק. נטען בהקשר זה כי התזה לפיה הנאשם נהג בעת הרצח באימפולסיביות, מתוך לחץ, על רקע נתוניו האישיים ופוסט הטראומה ממנה סובל, אינה עולה בקנה אחד עם התנהלותו קרת הרוח באירוע, ולאופן ההתקפי והנחוש בו פעל הנאשם. אף אין מקום להקל עמו אף בשל נכותו הפיזית, שכן מגבלה זו לא עצרה בעדו לרוץ על הקביים לכיוון המנוח, כאילו אינו סובל מכל מגבלה גופנית. החריגה הבולטת מהנורמות החברתיות, והעובדה כי היו ברשותו של הנאשם אפשרויות פעולה חלופיות, אינן מאפשרות הקלה עמו בשל נסיבותיו האישיות.

36. עוד נטען כי אין מקום לקבל את הטענה כאילו יש מקום להקל בעונשו של הנאשם בשל היותו מאוים מאחרים. כעולה מעדויות מומחי ההגנה בעניין זה, הנאשם עצמו לא טען לקשר ישיר בין הסכסוך הקודם לבין המנוח.

37. הודגש כי לנאשם עבר פלילי קודם בגין איומים, עבירות רכוש, תגרה וירי באזור מגורים. הודגש כתב האישום וגזר הדין העוסקים באירוע שהתרחש במאי 2009, במסגרתו ירה הנאשם כ-5-6 יריות באוויר בעקבות קטטה בין 2 קבוצות, ובהמשך אושפז עקב דקירה. מהאמור עולה כי אין זו הפעם הראשונה בה מנסה הנאשם לפתור סכסוכים באמצעות נשק שבענייננו הוביל לתוצאה הקשה.

38. כן הודגש הצורך למגר את נגע הפשיעה והאלימות הגואה בחברה הערבית, שהפך בהדרגה לאתגר אסטרטגי ומדיני. העברת מסר מרתיע וברור על ידי בית המשפט, לפיו למערכת אכיפת החוק יש "אפס סובלנות" כלפי האלימות, תסייע למיגור התופעה.

39. ב"כ המאשימה ביקשה שלא ליתן משקל לחוות הדעת של מומחי ההגנה, או לחילופין להעניק להן משקל אפסי. הוטעם כי לא בכדי בחר ב"כ הנאשם שלא להפנותו לעריכת תסקיר שירות מבחן, ואין בחוות הדעת של המומחים להוות תחליף לכך. כן נטען כי המומחים כשלו בכך שבחרו שלא לצפות בסרטון האירוע ולנתח את האירוע גם לאורו, והסתפקו בדברי הנאשם שהובררו בחלקם כבלתי מדויקים. באשר לחרטה שהביע הנאשם בפני המומחים, נטען שאין לתת לה משקל בעת גזירת העונש אלא במסגרת בקשה לקציבת העונש בפני הנשיא או כשיקול לקיצור עונשו בועדת השחרורים.

40. לאור האמור, עתרה המאשימה להשית על הנאשם עונש מאסר עולם בלתי קצוב, מאסר בגין עבירת הנשק שיושת בחופף למאסר העולם, מע"ת בגין עבירות אלימות ונשק ופיצוי למשפחת המנוח כפי שהופקד.

טיעוני ההגנה לעונש

41. ב"כ הנאשם, עו"ד משה מרוז, עתר לדחות את עמדת המאשימה להשתת מאסר עולם מבלי לקבוע מתחם עונש הולם בעבירות רצח, תוך שסמך ידיו על פסיקת בתי המשפט השונים. הודגש כי אי קביעת מתחם אינה עולה בקנה אחד עם לשון החוק המקנה לבית המשפט שיקול דעת בגזירת עונשו של הנאשם, בעבירה בה הורשע. כן הוטעם כי לא בכדי קיימת הבחנה בין עבירת הרצח "הבסיסי" בה הורשע הנאשם לעבירת הרצח בנסיבות מחמירות שהעונש הנקוב בצידה הוא מאסר עולם חובה.

42. באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, נטען כי מבלי להקל ראש מריבוי עבירות הרצח במגזר הערבי, לא ניתן להתעלם מ"תרומת" המדינה והמשטרה למצב, שהתדרדר לאורך השנים בשל אוזלת היד והזנחת הנושא, ולבטח אין מקום לגלגל לפתחו של הנאשם את המחדל האמור. מעבר לכך, אין מקום להשוות בין מקרי רצח בין כנופיות, או כאלה שבוצעו לאחר תכנון, לבין הרצח בנסיבותיו של התיק דנן, שהינו יוצא דופן על רקע הפסיקה שניתנה עד היום.
43. נטען כי הרקע לביצוע העבירה טמון בפוסט טראומה ממנה סובל הנאשם, מאז קטיעת רגלו עקב תאונת דרכים שעבר כהולך רגל בגיל 10. סבלו הרב נמשך לאורך השנים, הנאשם הפסיק את לימודיו, לא הצליח להשתלב בשוק העבודה, היה דחוי חברתית והמצב השפיע לרעה על מצבו הנפשי. ב"כ הנאשם הפנה לעדויותיהם של המומחים שהעידו מטעם ההגנה וצינו כי התסמונת הפוסט-טראומתית חלה לצמיתות.
44. עוד נטען כי במהלך השנה האחרונה לפני האירוע ניסו להתנקש בחייו של הנאשם פעמיים (הוגשו כתבי האישום בעניין זה 4/נ-5) והנאשם שהיה מודע לניסיונות הפגיעה בו, החל לשאת נשק, לשם הגנתו העצמית. הודגש כי אין חולק שהמנוח נורה באופן ספונטני ובלא תכנון מוקדם ואין בעובדה שהיה בכיסו של הנאשם אקדח זמין מבעוד מועד כדי לערער קביעה זו. עוד צוין כי הנאשם לא חיפש את המנוח, אלא שהה ביחד עם אחיו בחנות באזור מגוריו וכעולה מסעיף 10 לכתב האישום הרכב בו שהה המנוח נסע תחילה בנתיב הנגדי של הכביש, בחלק הרחוק יותר של החנות בה שהה הנאשם, ולאחר מכן הסתובב לכיוון בו שהה הנאשם ואחיו.
45. ב"כ הנאשם הפנה לסעיף 11 לכתב האישום ממנו עולה כי העימות עם המנוח שהתרחש זמן קצר לפני האירוע, היווה טריגר עבור הנאשם, שממילא חי בפחדים ובחרדה פן יפגעו בו, ובייחוד על רקע נכותו הגורמת לו להיות פגיע יותר. הנאשם שחש מאוים ומושפל מהמנוח האמין כי נשקפת סכנה מוחשית לחייו ועל רקע האמור רץ לעבר הרכב עם אקדח שלוף. הסיבה שהנאשם לא ברח מהמקום אלא התקדם דווקא לעבר הרכב, קשורה להפרעת הדחק הפוסט טראומטית הצמיתה ממנה הוא סובל. בהקשר לאמור הפנה ב"כ הנאשם לעדויות המומחים שהעידו מטעם ההגנה לפיה הנאשם חי תחת תחושת איום תמידית בגינה רואה לעיתים צל הרים כהרים, וכאשר הוא חש מאוים הוא מרגיש צורך לעשות מעשה ולהגן על עצמו, בלא יכולת לשקול ולכלכל את צעדיו כדבעי. הגם שבפועל לא נשקפה באירוע סכנה לחייו, סבר כאמור ופעל בהתאם.
- בהסתמך על פסיקה אליה הפנה, טען ב"כ הנאשם כי יש בתחושותיו הסובייקטיביות בעת האירוע כדי להקחות מחומרת נסיבות האירוע ולהוביל לקביעת מתחם מקל יותר.
46. באשר למדיניות הענישה הנוהגת, הפנה ב"כ הנאשם לשורה ארוכה של פסקי דין, תוך שאבחן לקולא את עניינו של הנאשם ועתר לקבוע מתחם עונש שנע בין 16 ל-24 שנים.

47. באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, הודגש כי הנאשם מביע צער רב על מות המנוח ועל הסבל שנגרם לבני משפחתו, ומתחרט מעומק ליבו על התוצאה הטראגית. נטען באשר לקושי המהותי ממנו סובל הנאשם בין כתלי הכלא נוכח מצבו הגופני ונכותו והיעדר מענה הולם. כן הפנה ב"כ הנאשם לסיכויי שיקומו הטובים כפי שעולה מעדותה של עו"ס עאזם. בהתייחסו לתסקיר נפגע העבירה צוין כי הסבל הרב שעוברת משפחתו של המנוח הינו ברור וטמון בעצם האובדן.
48. באשר לחפיפת עונש המאסר שיוטל בגין עבירת החזקת הנשק הודגש כי ההסכמה בין הצדדים היתה לחפיפה לכל עונש מאסר שיוטל, ולא דווקא לעונש מאסר עולם.
49. בית המשפט התבקש לגזור את עונשו של הנאשם, לאור מכלול הנסיבות לקולא, על פי מידת הרחמים בתחתית המתחם, ל-16 שנות מאסר.
- דבר הנאשם
50. הנאשם הביע צער על מותו של המנוח, שהיה חברו הטוב, וגם משפחותיהם היו בקשרי קרבה הדוקים. לדבריו חושב באופן יומיומי על בתו של המנוח, שהיא עבורו כמו בת. לצד האמור הביע בפני בית המשפט את הקושי שחווה בבית הסוהר בשל מצבו הפיזי והיעדר מענה ראוי משב"ס.
- דיון והכרעה
51. במסגרת הרפורמה נקבע מדרג חדש לעבירות ההמתה, ובוטלה עבירת הרצח בכוונה תחילה, אשר דינה היה מאסר עולם חובה. חלף זאת נקבעו שתי עבירות שונות: עבירת הרצח בנסיבות מחמירות לפי סעיף 301א לחוק, שבצידה נותר עונש מאסר עולם חובה ועבירת הרצח הבסיסית, רצח בכוונה או באדישות לפי סעיף 300(א) לחוק, שבגינה כעולה מסעיף 311א לחוק: "רשאי בית המשפט להטיל מאסר עולם לתקופה בלתי קצובה או מאסר לתקופה שלא תעלה על שלושים שנים."
52. על פי הסדר הטיעון שאליו הגיעו הצדדים תוקן כתב האישום, כאמור, כך שהנאשם הורשע בעבירת הרצח הבסיסית, תוך יסוד נפשי של כוונה, כנוסחה לאחר הרפורמה.
- בדברי ההסבר להצעת חוק העונשין (תיקון מס' 124) (עבירות המתה), תשע"ו-2015, ה"ח הממשלה 972, נקבע כי עבירת הרצח הבסיסית נועדה לחול על המקרים החמורים של המתת אדם, אך לא על המקרים החמורים ביותר. למקרים החמורים ביותר של המתה נועדה העבירה של רצח בנסיבות מחמירות. עוד הובהר בדברי ההסבר כי ההצעה לקבוע בצד עבירת הרצח הבסיסית עונש מרבי של מאסר עולם או מאסר שלא יעלה על 30 שנים, באה לבטא את "החשיבות המיוחדת של ערך חיי אדם, החומרה המיוחדת הנלווית לקיפוח חיי אדם וההוקעה החברתית הראויה למעשה ולעושה. קביעת העונש של מאסר עולם כעונש מרבי מאפשרת גמישות והטלת עונשים קלים יותר במקרים המתאימים..." (הצעת החוק, בעמ' 169-170).

בדו"ח הצוות לבחינת עבירות המתה בחוק מצוין כי עונש מאסר עולם כעונש מרבי בעבירת רצח הוא עונש ראוי מבחינת התיג והמסר שהוא מגלם. הוא מבטא את החשיבות המיוחדת של ערך חיי אדם, והחומרה המיוחדת שבקיפוחם וההוקעה החברתית הראויה למעשה ולעושה. במקרים החמורים של עבירת הרצח הבסיסית ישנה הצדקה להטלת עונש חריג שאינו לתקופה קצובה, קרי- מאסר עולם. עם זאת, במקרים אחרים יש לאפשר לבית המשפט להטיל עונש מאסר קצוב, שלא יעלה על שלושים שנה, וזאת נוכח הוראות חוק שחרור על תנאי ממאסר, לפיהן ועדת שחרורים מיוחדת מוגבלת בהמלצתה לקצוב את עונשו של אסיר עולם לתקופה שלא תפחת משלושים שנה (דו"ח ועדת קרמניצר, בעמ' 16-17).

53. לאור נוסחו של סעיף עבירת הרצח הבסיסית וברוח דברי ההסבר להצעת החוק, לא מצאנו לקבל את טענת ב"כ המאשימה כי אין מקום לקבוע כלל מתחם ענישה בעבירת הרצח הבסיסית שנעברה בכוונה שכן לטעמה של המאשימה עונש המוצא בעבירה זו הוא מאסר עולם.

כאמור, לצידה של עבירה זו קבוע עונש מרבי של מאסר עולם, באופן שמאפשר לבית המשפט שיקול דעת בעת גזירת העונש. בהינתן כי אין המדובר בעונש מאסר עולם חובה, ובהתאם להוראות תיקון 113 שעניינו הבניית שיקול הדעת בענישה, הרי שיש צורך בקביעת מתחם ענישה הולם למעשה העבירה, שלו רף עליון ורף תחתון. ויודגש כי לו מצא המחוקק להשית מאסר עולם כעונש חובה בגין עבירת הרצח הבסיסית שנעברה בכוונה, להבדיל מיסוד נפשי של אדישות, כטענת המאשימה, ברי כי היה מבצע הבחנה בין יסודות נפשיים אלה.

54. יודגש כי עמדת ב"כ המאשימה לא התקבלה על ידי כלל בתי המשפט המחוזיים. גם ב"כ המאשימה אינה חולקת על כך ואין בידה להציג פסקי דין התומכים בעמדתה. נוכח כניסת הרפורמה לתוקפה שלא מכבר, המדובר בפסקי דין שחלקם אינם חלוטים ובית המשפט העליון טרם אמר את דברו.

מתחם העונש ההולם
ריבוי עבירות

55. מצאנו על פי מבחני הפסיקה (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.14)) כי לשתי העבירות בהן הורשע הנאשם ראוי לקבוע מתחם עונש הולם אחד, שכן יש "קשר הדוק" בין עבירת נשיאת הנשק לבין עבירת הרצח שבוצעה באמצעותו, משנעשו בסמיכות של זמן ומקום.

הערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בו

56. עבירת הרצח הוגדרה כ"אחת העבירות המתועבות והשפלות ביותר בספר החוקים..." (ע"פ 3617/13 טייטל נ' מדינת ישראל, פס' 66 (28.6.2016)). הערך המוגן הוא הערך העליון של קדושת החיים. מידת הפגיעה בערך זה הינה ברף הגבוה ביותר, נוכח התוצאה הבלתי הפיכה של מות המנוח, על ידי ירי מתוך כוונה לגרום למותו, באמצעות אקדח אותו נשא הנאשם באופן בלתי חוקי.

57. המחוקק נתן ביטוי לחומרה ולענישה המתחייבת בגין עבירת הרצח הבסיסית, בקבעו בצידה עונש מקסימלי של מאסר עולם. גם בתי המשפט עמדו לא אחת על החומרה הטבועה בביצוע עבירת המתה בכלל ובאמצעות נשק בפרט, ועל הענישה המחמירה המתחייבת בגינה.

כך נקבע בעניין זה ע"פ 9422/11 דהן נ' מדינת ישראל, פס' 8 (3.7.13):

"דומה, כי כבר נאמר כל שניתן על הקלות הבלתי נתפסת בה נגדעים בארצנו חיי אדם, ולא נותר אלא לחזור על הדברים. חילופי דברים וסכסוכים של מה בכך מובילים במקרים רבים מדי ובמהירות גדולה מדי לשליפת כלי נשק, קר או חם, או לנקיטה במעשי אלימות קטלנים. יתרה מכך, לעיתים נדמה שחל פחות בלתי נסלח ובלתי נסבל בערכם של חיי אדם. בראש ובראשונה עלינו לשוות לנגד עינינו את המנוח שחיינו קופדו בנסיבות שאין להשלים עימן, ולהגנה על ערך החיים וקדושתם שמור משקל משמעותי ביותר במלאכת הענישה".

בהקשר לאמור אף נפנה לדברים שנקבעו בפ"פ 4406/19 מדינת ישראל נ' יונס סובח, פס' 16-18 (5.11.2019): "השימוש בנשק חם ככלי ליישוב סכסוכים הפך לרעה חולה, וכמעשה של יום ביומו גובה חיי אדם ולעיתים אף את חייהם של חפים מפשע אשר כל חטאם היה כי התהלכו באותה עת ברחובה של עיר. בשנים האחרונות אף חלה עליה מתמדת במספר אירועי הירי המדווחים למשטרה [...] בית משפט זה לא נותר אדיש למול השימוש הגובר בנשק חם, והדגיש לא אחת את הצורך בענישה מחמירה ומרתיעה כלפי השימוש בו לשם פתרון סכסוכים. זאת במיוחד כאשר השימוש בו נעשה בסביבת בתי מגורים. [...] הצורך במדיניות ענישה מחמירה נחוץ במיוחד כאשר השימוש בנשק גורר פגיעה בגוף ובנפש, וכאשר מבצעי העבירות אינם מוסרים את כלי הנשק לידי רשויות החוק - ובכך מוסיפים לפגוע בביטחון הציבור וקיים חשש תמידי לשימוש עברייני חוזר בנשק זה, כמו גם להגעתו של נשק זה לגורמים עוינים ובכללם גורמי טרור".

הנסיבות הקשורות לביצוע העבירה

58. נסיבות ביצוע העבירה מלמדות על חומרתן. הנאשם הגיע בצהרי היום, למרחב ציבורי הומה אדם, במרכז של עיר, כשהוא נושא על גופו את האקדח שלא כדין. בהעדר עכבות ובלא מורא, ותוך סיכון העוברים ושבים, עשה שימוש באקדח וירה לעבר המנוח שהיה ישוב בתוך רכב, והמשיך לירות לעברו גם כשהרכב חלף על פניו והמשיך בנסיעתו, ובכך גרם למותו.

59. במעשיו הנלוזים קיפד הנאשם את חייו של המנוח, רביע פריג', שהיה רק בן 29 במותו, נשוי ואב לילדה בת 5, והיווה דמות מרכזית ומלכדת של המשפחה המורחבת. מהתסקיר שנערך בעניינו של נפגעות העבירה, אלמנתו ואחותו, עולה תמונת נזק קשה לכל בני משפחתו של המנוח, במכלול תחומי החיים. האירוע הטראגי והפתאומי, ממשיך להוות גם כיום, בחלוף כ-3 שנים מאז האירוע, ציר מרכזי בדינמיקה המשפחתית ומגדיר אותה כמשפחה אבלה ושכולה, המתקשה להתאושש ולשוב למסלול החיים.

60. כעולה מכתב האישום, הנאשם החזיק באקדח על רקע הסכסוך הקודם וההגנה ביקשה להיבנות מעובדה זו לקולא, בטענה כי הנאשם נשא את האקדח לצרכי הגנה עצמית. אין אנו רואים את האמור עין בעין עם ההגנה. החומרה הגלומה בעבירת נשיאת הנשק כשלעצמה, נובעת בין היתר מהסיכון הממשי כי המחזיק בו יתפתה לעשות שימוש בנשק, גם אם מתוך תחושת לחץ, וסיכון זה אכן התממש בעניינו. אין חולק כי לאירוע לא קדם תכנון מוקדם וכי הנאשם לא יזם את המפגש עם המנוח. ואולם היות הנאשם מצויד מבעוד מועד באקדח, איפשר לו להוציא לפועל את החלטתו הספונטנית להמית את המנוח. גם העובדה כי האקדח לא נתפס מוסיפה נופך של חומרה.

61. מכתב האישום עולה בנוסף כי ברקע לביצוע העבירה מצוי העימות עם המנוח שהתרחש כיממה קודם לכן, אשר גרם לנאשם לחוש מאוים ומושפל ולחשוש מפניו של המנוח. כן עולה כי המנוח עבר במקום כשהוא ישוב ברכב בו נהג חברו ושינה את מסלול נסיעתו באופן בלתי מתוכנן, והגיע למקום. ואולם, חלף לעזוב את המקום, חתר הנאשם למגע עם המנוח, התקדם לעבר הרכב עם אקדח שלוף, וירה לעבר הרכב בו נסע המנוח מספר יריות מטווח קצר, וגם כשהרכב המשיך בנסיעה, הוסיף הנאשם לירות לעבר צדו של הרכב. בהקשר זה טען ב"כ הנאשם בהסתמך על פסיקה שאליה הפנה כי יש בתחושותיו הסובייקטיביות של הנאשם בעת האירוע כדי להקהות מחומרת נסיבות האירוע ולהוביל לקביעת מתחם מקל יותר.

הוא הדגיש כי כעולה מעדויות המומחים שהעידו מטעם ההגנה, הנאשם לא ברח מהמקום אלא התקדם דווקא לעבר הרכב, בשל הפרעת הדחק הפוסט טראומטית הצמיתה ממנה הוא סובל. הנאשם אשר חש מאוים נוכח העימות עם המנוח וניסיונות החיסול שעבר במסגרת הסכסוך הקודם, סבר כי נשקפת סכנה לחייו ופעל להגן על עצמו, בלא יכולת לשקול ולכלכל את צעדיו כדבעי וזאת הגם שבפועל לא נשקפה לו סכנה כאמור.

62. אכן, בפסקי הדין אליהם הפנה ב"כ הנאשם, לרבות בת"פ (מח' ב"ש) 27212-01-21 מדינת ישראל נ' שיף (09.11.21) (אשר הפך חלוט לאחרונה), ניתן משקל ממשי בעת קביעת העונש לתחושות הסובייקטיביות של הנאשם. ואולם, עניין זה הובא בחשבון על ידי בתי המשפט השונים לצרכי הקלה בעונש בעת שקילת גודל המתחם ובמסגרת נסיבת הקרבה לסייג ההגנה העצמית, תוך קביעה כי המדובר בנסיבה המפחיתה את חומרת מעשה העבירה ואת אשמו של הנאשם.

בענייננו ההגנה לא טענה לקרבה לסייג ההגנה העצמית (ר' עמ' 274 ש' 15-16 וכן בסעיף 5 לבקשתו מיום 14.11.21). גם לגופו של עניין, לא הוכח כי מדובר במקרה העולה כדי קרבה לסייג ההגנה העצמית.

63. באשר לפוסט טראומה ממנה סובל הנאשם בעטייה של התאונה הקשה שעבר בגיל 10, עולה מקביעת בית המשפט המחוזי שדן בנושא אשר אושרה בבית המשפט העליון (ע/3), כי לנאשם נכות צמיתה בתחום הפסיכיאטרי בשיעור של 30% בשל "סימנים קליניים המגבילים באופן ניכר את ההתאמה הסוציאלית ואת כושר העבודה".

ד"ר סבר שימש כמומחה מטעם בית משפט באותו ההליך וחוות דעתו לא אומצה במלואה על ידי בית המשפט. מעבר לכך ד"ר סבר הגדיר את הפוסט טראומה ככזו שבאה לידי ביטוי בסייג לילה ושחזור של הטרומה של התאונה ובהלה מצפירות אמבולנס ובליונות פתע. מאז לא פגש בנאשם וחוות דעתו אינה מתייחסת למצבו העדכני.

ד"ר חסאן עאמר טיפל בנאשם כ-3 שנים אחרי התאונה ופגש בו בחלוף שנים ארוכות עובר למועד עריכת חוות דעתו, באוגוסט 2021. העד למד על מצבו העדכני של הנאשם מדבריו ולא נמצאה אינדיקציה בחוות דעתו ובעדותו כי ביסס את קביעתו מעבר לדברי הנאשם גם על מבחני אישיות שערך לו.

לפיכך לא מצאנו לקבוע כי יש בתחושותיו הסובייקטיביות של הנאשם בעת האירוע, על רקע הפוסט טראומה ממנה הוא סובל, כדי להפחית מחומרת מעשה העבירה או מאשמו לצורך קביעת המתחם.

מדיניות הענישה הנוהגת

64. בבואנו לקבוע את מתחם העונש ההולם, התחשבנו בגזרי הדין שיפורטו להלן, וזאת בשינויים המחויבים ובכללם נסיבות המעשה, הסיבות שהובילו לביצוע העבירה, האמצעי ששימש לצורך ביצועה, קיומו של תכנון מוקדם, וטיב הקשר בין הנאשם לבין נפגע העבירה.

- א. תפ"ח (מחוזי מר') 885-11-18 מדינת ישראל נ' מסרשה (6.1.2021)- הנאשם ששרת כשוטר, הורשע לאחר שמיעת ראיות בביצוע עבירת הרצח הבסיסית בכוונה. הנאשם ירה בראשה של אשתו, ירייה אחת באמצעות אקדח שהחזיק ברישיון, על רקע ויכוח שהתגלע ביניהם ובלא תכנון מוקדם. מיד לאחר מכן התקשר לרשויות. נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 26 שנות מאסר בפועל לבין מאסר עולם. על הנאשם, נעדר עבר פלילי, אשר הביע חרטה מיד לאחר המעשה, נגזרו 29 שנות מאסר. (תלוי ועומד ערעור המאשימה בע"פ 1226/21).
- ב. תפ"ח (מחוזי חי') 46210-12-18 מדינת ישראל נ' בדארנה (25.10.21)- הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בביצוע עבירה של רצח בכוונה תחילה. בהמשך לכך, ובהתאם לעמדת המאשימה כי לא מתקיימים במקרה זה נסיבות מחמירות, הורשע בעבירת הרצח הבסיסית, כנוסחה לאחר הרפורמה. בין הנאשם לאשתו, אחותו של המנוח, התפתח עימות, לאחריו נסע הנאשם למקום עבודתו של המנוח לפגוש בו. במפגש ביניהם שנמשך זמן קצר, דחף הנאשם את המנוח, הפיל אותו ארצה ודקר אותו באמצעות סכין, שתי דקירות עמוקות בגב שגרמו למותו. נקבע כי ההחלטה להמית התגבשה אצל הנאשם באותן שניות קריטיות, בהן עמד מול המנוח וכי הנאשם לא הצטייד בסכין מבעוד מועד. מתחם העונש ההולם במקרה זה נקבע כנע בין 22 לבין 30 שנות מאסר בפועל. בהתחשב בהעדר התכנון והפיצוי המשמעותי של משפחת המנוח, הושתו עליו 25 שנות מאסר בפועל.
- ג. תפ"ח (מחוזי מר') 20749-11-18 מדינת ישראל נ' שפק (24.03.21)- הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירת הרצח הבסיסית, בעקבות הסדר טיעון שהושג במהלך שמיעת פרשת התביעה, ללא הסכמה לעניין העונש. הנאשם היה נשוי למנוחה, והיא הביעה את רצונה להתגרש ממנו בניגוד לרצונו, ובשלב מסוים עזבה את הבית. לבסוף חתמו בני הזוג על הסכם גירושין ונקבע דיון לצורך מתן הגט. כשבועיים לפני מועד גירושיהם, הגיע הנאשם לדירה בה שהתה המנוחה, בעקבות ויכוח שפרץ ביניהם יום קודם, ודקר את המנוחה באמצעות סכין בשר חדה, 15 דקירות בפלג גופה העליון של המנוחה, בכוונה לגרום למותה. כתוצאה ממעשיו נפטרה המנוחה. נקבע מתחם עונש הנע בין 27 שנים ועד למאסר עולם, ועל הנאשם נגזרו 28.5 שנות מאסר, וכן הופעל מאסר על תנאי בן חצי שנה בגין עבירת אלימות קודמת כלפי המנוחה, כך שסך הכל ירצה 29 שנות מאסר. (תלוי ועומד ערעור המאשימה בע"פ 3223/21).
- ד. תפ"ח (מחוזי חי') 30108-09-19 מדינת ישראל נ' יאסין (17.06.21)- הנאשם הורשע בדעת רוב, לאחר שמיעת ראיות, בעבירת הרצח הבסיסית ביסוד נפשי של כוונה, בגין כך שרצח את אשתו המנוחה. כשבועיים לפני האירוע התעורר ויכוח בין הנאשם למנוחה, במהלכו סטר לה. ביום האירוע התעורר בין הנאשם למנוחה ויכוח נוסף במהלכו דקר אותה באופן מכוון דקירה אחת בחלק גופה העליון, באמצעות סכין חדה. נקבע כי המדובר באירוע ספונטני, שלא קדמו לו כל מעשי הכנה או תכנון. עוד נקבע כי לאחר האירוע נותרה המנוחה בחיים, אך הנאשם נמנע מלסייע לה, בעוד ילדיהם הקטנים מנסים לעשות כן בכוחם הדל. נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 19 ל-25 שנות מאסר, ונגזר עונש של 22 שנות מאסר. (תלוי ועומד ערעור המאשימה בע"פ 6063/21).

ה. תפ"ח (מחוזי חי') 34802-06-19 מדינת ישראל נ' בולבול (21.1.21)- הנאשם הורשע, על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בביצוע עבירת הרצח הבסיסית, תקיפה חבלנית ועבירות נשק. הרקע לאירוע סכסוך אלים שניטש בין הנאשם ואחיו ובין המנוח ובני משפחתו. לאחר עימות בין אחיו של הנאשם למנוח, שבו נכח הנאשם, סוכם שהאח והמנוח ייפגשו כדי ללבן את העניינים. הנאשם נכנס לביתו והצטייד באקדח טעון בכדורים, בו החזיק באופן לא חוקי, ונסע ברכב עם אחיו להיפגש עם המנוח. לאחר עימות שהיה בין האח ובין המנוח ובני משפחתו, יצא הנאשם מהרכב כשהוא אוחז באקדח, התקרב לעבר בני משפחת המנוח, ובהיותו במרחק של מטרים בודדים מהם, כיוון את האקדח לעבר המנוח וירה 5 יריות לפחות, בכוונה להמיתו. היריות פגעו במנוח שהתמוטט במקום. לאחר הירי, זינק אחי המנוח על הנאשם במטרה לחלץ את האקדח, ובין השניים התפתח עימות, שבמהלכו היכה הנאשם את אחי המנוח בראשו עם האקדח וגרם לו חבלה של ממש. בית המשפט קבע מתחם עונש הנע בין 22 ל-30 שנות מאסר, וגזר עליו 24 שנות מאסר בפועל. (תלוי ועומד ערעור המאשימה בע"פ 1605/21).

ו. בתפ"ח (מחוזי ב"ש) 5228-11-17 מדינת ישראל נ' עמרו (18.11.20), הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירת רצח לפי סעיף 300(א), חטיפה לשם חבלה והשמדת ראיות. המנוח דרש מהנאשם כסף ואיים עליו שאם לא ישלם לו, יטיל עליו ועל משפחתו כישוף. הנאשם פנה למנוח שיבוא לאסוף אותו ברכבו בתואנה שישלם לו את שדרש. המנוח נכנס לרכב בו היו הנאשם ואחר והם נסעו לבית ששייך למשפחת הנאשם, שם נטל הנאשם טוריה ואת חפירה כדי לפגוע במנוח. הנאשם הציע למנוח לנסוע לראות שטח ששייך למשפחתו וכשהגיעו לשטח, וירדו מהרכב, הנאשם ריסס בפניו של המנוח גז פלפל ואז הנאשם והאחר היכו בראשו של המנוח באמצעות הטוריה והאת ובכך הביאו למותו. בהמשך חפרו בור, קברו את גופת המנוח, והשמידו את מכשירי הטלפון של המנוח ופרטים נוספים מהזירה. הצדדים הגיעו להסדר טיעון ובית המשפט קיבל את ההסדר והשית על הנאשם עונש של 28 שנות מאסר בפועל לצד ענישה נלווית.

ז. תפ"ח (מחוזי מר') 58246-02-18 מדינת ישראל נ' ברהנו (10.12.19) - הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירת הרצח הבסיסית בכוונה, חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, גניבה ושיבוש מהלכי משפט. בין הנאשם למנוח, שכנו, קשיש כבד שמיעה, לא הייתה הכרות מוקדמת. הנאשם נכנס לדירת המנוח בה שהה המנוח בגפו והיכה בחזקה באמצעות אגרופיו בפניו, בראשו ובגבו של המנוח בכוונה שהתגבשה באופן ספונטני, לגרום למותו. המנוח נפל ארצה ונפטר תוך זמן קצר כתוצאה מהמכות. הנאשם נטל את מפתח הדירה ובמהלך סוף השבוע שלאחר הרצח נכנס מספר פעמים לדירה, נטל ממנה פריטים שונים, ובמטרה להסוות את הרצח ניסה להצית את גופת המנוח ואת דירתו. למחרת הגיעה לדירה בתו של המנוח, והנאשם תקף אותה במכות פטיש בראשה וגרם לה חבלות בראש ובגפיים. במסגרת הסדר טיעון בין הצדדים, אשר נבע מקשיים ראייניים מסוימים, הגבילה המאשימה את עתירתה לעונש של 30 שנות מאסר. נוכח הסדר הטיעון נמנע בית המשפט מלקבוע מתחם עונש, והשית על הנאשם עונש של 28 שנות מאסר בפועל. (בע"פ 616/20 ברהנו נ' מדינת ישראל (23.6.21), נדחה ערעורו של הנאשם, לאחר שחזר בו מהערעור).

ח. תפ"ח (מחוזי ת"א) 13903-07-18 מדינת ישראל נ' מרמש (17.9.20) - הנאשמים הורשעו על פי הודאתם במסגרת הסדר טיעון בעבירת הרצח הבסיסית בכוונה. הנאשמת שבזמן ביצוע העבירה הייתה מעט מעל גיל 18 ובן זוגה הנאשם שהיה כבן 21 שנים קשרו קשר לרצוח את אם הנאשמת נוכח התנגדותה לקשר ביניהם. לאחר תכנון מוקדם הנאשם רצח את אם הנאשמת, בהסכמתה ועל דעתה של הנאשמת, בשבע דקירות סכין. בית-המשפט קבע מתחם עונש הולם הנע בין 24 ל-29 שנות מאסר, וגזר את העונש המוסכם על פי ההסדר, של 25 שנות מאסר בפועל לצד ענישה נלווית.

ט. תפ"ח (מחוזי מר') 13100-10-19 מדינת ישראל נ' קחמאן (19/05/21) - הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירת הרצח הבסיסית. ברקע לביצוע הרצח, עימות בין חברו של הנאשם וחברו של המנוח שהוביל לקטטה בין החבורות. הנאשם יצר קשר עם שניים מאחיו, והם סיכמו להיפגש ולהידבר עם המנוח ואחיו עוד באותו הלילה. בעת המפגש הנאשם היה חמוש באקדח טעון בכדורי 9 מ"מ אותו הטמין במכנסיו מאחורי גבו, ואחיו היה חמוש באלת ברזל מתקפלת. כשהגיע המנוח למקום ברכב רצו לעברו הנאשם ואחיו. אחד האחים ניפץ את השמשה עם האלה והנאשם החל לירות במנוח והמשיך בירי גם כשהמנוח ניסה לנסוע מהמקום וירה 6 יריות. אחד מהקליעים פגע בראשו של המנוח, וגרם למותו. בנסגרת הסדר הטיעון שגובש בין הצדדים הוסכם לעתור במשותף לעונש של 25 שנות מאסר. בית המשפט החליט לכבד את הסדר הטיעון תוך שציין לזכותו של הנאשם את היותו אדם צעיר, אשר הודה, נטל אחריות למעשיו והביע חרטה. הודייתו של הנאשם ייתרה את שמיעת הראיות בתיק מורכב יחסית, ומכאן שנחסך זמן שיפוטי יקר.

65. לאור האמור מצאנו לקבוע את מתחם העונש ההולם כנע בין 25 שנות מאסר לבין מאסר עולם. במקרה דנן, לא קיימים שיקולים אשר מצדיקים חריגה מהמתחם. גזירת העונש המתאים לנאשם

66. הנאשם יליד שנת 1988. לחובתו עבר פלילי הכולל 3 הרשעות בעבירות רכוש, הפרת הוראה חוקית ואלימות מילולית ופיזית. מעיון בכתבי האישום שהוגשו ע"י המאשימה עולה כי דרך האלימות אינה זרה לנאשם ואין המדובר בפעם הראשונה בה הוא עושה שימוש בנשק חם. במקרה הקודם, אשר אירע בשנת 2009, נידון הנאשם ל-45 ימי מאסר בגין כך שירה 5-6 יריות באוויר, במסגרת קטטה בה נטל חלק. כן הורשע בביצוע עבירות איומים בפגיעה שלא כדין בבת זוגו ובבנם המשותף.

67. לקולא שקלנו את הודייתו של הנאשם בכתב אישום מתוקן, תוך לקיחת אחריות על המעשים והבעת חרטה על ביצועם, כעולה מחוות דעתה של עו"ס מראם עאזם-נאשף ומדברי הנאשם לפנינו. בהקשר זה יש להפנות גם לפיצוי הכספי המוסכם לאשת המנוח, בסך 150,000 ₪, אשר הופקד על ידו עוד בטרם שמיעת הטיעונים לעונש.

68. עוד מצאנו ליתן משקל לקולא, בגדרי המתחם, לנסיבות חייו הקשות של הנאשם אשר איבד את רגלו בתאונת דרכים בגיל 10, וסובל מנכות פיזית ונפשית לצמיתות. נוכח האמור אף יקשה על הנאשם לספק את צרכיו היומיומיים בין כתלי הכלא ועונש המאסר אשר יוטל עליו יהא קשה עבורו יותר מאשר עבור אסירים אחרים. עוד נתנו דעתנו לכך שהנאשם היה נתון בעבר לניסיונות פגיעה בו.

69. אשר על כן, אנו גוזרים על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר בפועל למשך 27 שנים, בניכוי ימי מעצרו 22/5/2018.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים מיום שחרורו מן המאסר כל עבירת אלימות מסוג פשע, או עבירת נשק מסוג פשע.

ג. פיצוי לאשת המנוח בסך 150,000 ₪, אשר יועבר מסך הפיקדון שהופקד על ידי הנאשם לשם כך. המאשימה תמסור את פרטי חשבון הבנק אליו יש להעביר את הפיצוי.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן והודע היום כ"ט טבת תשפ"ב, 02/01/2022 במעמד הנוכחים.